

Novodobí váleční veteráni a jejich začlenění do společnosti

Marek Křivánek

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marek KŘIVÁNEK**
Osobní číslo: **H118625**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Novodobí váleční veteráni, jejich začlenění do společnosti**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na zásady přípravy, sebevzdělávání, sebevýchovy v rámci výcviku a přípravy do zahraniční mise a po jejím ukončení.
- na získávání zkušeností při práci v zahraničí, ovlivňující jednotlivce či skupiny v dalším profesním a osobním životě.
- na svět názoru jednotlivce a skupin po jejich návratu ze zahraničních misí.
- tematizaci životních hodnot veteránů.

Součástí práce bude kvantitativní výzkum.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Autorský kolektiv. Základy vojenské psychologie. 1.vydání. Naše vojsko, 1985. Bílá kniha o obraně. Vydána Praha MO ČR, 2011. Dziaková O. Vojenská psychologie 1.Vydání. Praha Triton, 2009. Gottvaldová M. Znojilová M. Obrana vojenského profesionála proti stresu. Vyškov Správa doktrín, 2006. Koncepční záměr Ministerstva obrany účasti zahraničních misí, novodobí váleční veteráni, 2009–2010. Meca V. Analýza hlavních problémů novodobých veteránů mimo službu, uplatnění na trhu práce. Helus Z. Sociální psychologie pro pedagogy. Praha. Grada, 2007. Kraus B. Základy sociální pedagogiky.1.vydání. Praha. Další literatura bude obsažena v Projektu diplomové práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Antonín Dolák, Ph.D.

Katedra společenských věd

Datum zadání bakalářské práce:

11. listopadu 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2014

V Brně dne 11. listopadu 2013

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
vedoucí ústavu

Mgr. Michal Vavřík, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

V Brně 20.11.2014

MAREK KĚJVAŇEK

Jméno, příjmení studenta

Podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma „Novodobí váleční veteráni a jejich začlenění do společnosti“ je zaměřena na problematiku partnerských vztahů i pracovního začlenění novodobých válečných veteránů po jejich návratu ze zahraniční mise. Stručně charakterizuje některé pojmy jako novodobý válečný veterán, zahraniční mise, mírová mise a bojová mise. Dále uvádí do problematiky náročných životních situací vojáků Armády České republiky, které ovlivňují jejich životy po návratu z mise, a popisuje proces přípravy vojáků před a po účasti v misi. Závěr teoretické části práce je věnován teoretickým východiskům, která souvisejí s dotazníkovým šetřením v praktické části práce. Pomocí tohoto šetření chce autor práce zjistit subjektivní pocity novodobých válečných veteránů, zejména zda je voják po návratu ze zahraniční mise schopen bez problému se začlenit do společnosti.

Klíčová slova: bojová mise, dotazník, dotazníkové šetření, novodobý válečný veterán, mírová mise, zahraniční mise.

ABSTRACT

This bachelor's thesis called „The war veterans in the new age and their re-integration to society“ is focused on the issue of relationship and profession integration of war veterans after their return from the mission in foreign countries. It deals with the terms as war veteran, mission in foreign countries, peacekeeping mission and combat mission.

It also focuses on the Czech Republic military soldiers and their difficult life situations which can have a significant influence on their re-integration. The thesis explains the preparation procedure of soldiers for the next mission. The survey, which can be found in the practical part of the thesis, is further analyzed in the theoretic part. The survey helps us to understand the feelings of veterans and their chances to re-integrate to the society.

Keywords: battle mission, survey, war veteran in the new age, peaceful mission, mission in the foreign countries

Poděkování, motto a čestné prohlášení, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická, nahraná do IS/STAG jsou totožné ve znění:

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
1.1 NOVODOBÍ VÁLEČNÍ VETERÁNI	12
1.2 ZAHRANIČNÍ MISE	13
1.2.1 Podmínky pro službu v misi	14
1.2.2 Návrat vojáků z mise	16
1.3 MÍROVÉ A POZOROVATELSKÉ MISE	17
1.4 BOJOVÉ MISE	17
2 METODOLOGICKÉ UKOTVENÍ	21
2.1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	21
2.2 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM.....	22
2.3 DOTAZNÍK	24
2.4 VYMEZENÍ VZORKU A ZÁKLADNÍ VZOREK	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 ANALÝZA	29
3.1 ANALÝZA VZORKU RESPONDENTŮ	29
3.2 ANALÝZA VÝSTUPU DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	31
3.3 VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ	39
ZÁVĚR	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	42
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	44
SEZNAM OBRÁZKŮ	45
SEZNAM TABULEK	46
SEZNAM PŘÍLOH	47

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je společenská role novodobých válečných veteránů po návratu ze zahraničních misí. Jakým způsobem jsou schopni se začlenit zpět do společnosti. Na tyto vojáky působí spousta vlivů, zejména stres z nadměrného fyzického vypětí, odloučení od rodin, přátel a známých, vliv jiných národních kultur, náboženství, jazyková bariéra a hlavně bezprostřední ohrožení vlastního života.

V poslední době se navíc zjistilo, že dlouhodobý těžký válečný stres a válečná traumata mohou trvale změnit vnitřní chemickou rovnováhu a fyziologii lidí. V případě vojáků jde většinou o mladé lidi mezi dvacátým a třicátým rokem života.

Lze konstatovat, že vojenská profese je natolik osobitá, že už po deseti letech služby je téměř vyloučeno, aby se voják navrátil k profesi, kterou kdysi vystudoval. Dávno se totiž přeučil na odbornost většinou zavedenou jen v armádě a dokonce i u dovedností, které zdánlivě mají ekvivalent v civilu, jde zpravidla jen o zdání, které klame. Často se argumentuje tím, že bývalí vojáci mají pro zaměstnavatele jiné přednosti, jako například fyzickou zdatnost, psychickou odolnost, jsou dochvilní, zvyklí plnit rozkazy, jsou ochotni se průběžně vzdělávat a v neposlední řadě mají dobrý morální kredit. Realita je však často zcela jiná – podle postoje zaměstnavatelů se tato pozitiva mohou uplatnit v USA či ve Velké Británii, kde služba vlasti skutečně něco znamená. U nás si však mnohý profesionální voják a v armádě uznávaný specialista připadá po odchodu do „civilu“ jako ve známé pohádce Tři veteráni.

Téma válečných traumat je v Armádě České republiky stále trochu opomíjené. Je to i logické. Naše armáda přeci nikde nebojuje, tudíž nemůžeme mít vojáky s válečnými traumaty. Opak je samozřejmě pravdou.

Po rozhodnutí, že se Česká republika stane rovnocenným partnerem pro koaliční armády sjednocené v Severoatlantické alianci NATO, vyplynula pro Armádu České republiky spousta závazků a povinností. Jedním z nich je spolupráce na bázi mnohonárodnostních mírových a bojových jednotek s možností nasazení na různých místech světa. V současné době není žádným způsobem stanoveno nebo nařízeno, jak se má stát a společnost zachovat ve vztahu k novodobým válečným veteránům, jakým způsobem se mají začlenit zpět do společnosti, jak se zapojit do každodenního života a jak se mají vypořádat s veřejným míněním. Tento problém se stále odkládá a nehledá se adekvátní řešení.

Téma práce si autor zvolil, jelikož má možnost čerpat názory z okruhu spolupracovníků, vlastně i kamarádů, kteří se těchto misí přímo účastnili. Hlavním zdrojem informací je autor sám, protože se také účastnil několika bojových a mírových misí.

Hlavním cílem práce je zjistit, zda je voják po návratu ze zahraniční mise schopen se bez problému začlenit do společnosti. V souvislosti s tématem práce uvádím následující tři hypotézy.

H1 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do společnosti.

H2 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do pracovního kolektivu.

H3 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do rodiny.

V teoretické části práce autor vymezuje základní termíny související s danou problematikou a definuje pojem novodobý válečný veterán. V následující kapitole je popsán proces, který musí profesionální voják absolvovat před a po účasti na misi, dále je popsána problematika mírových misí a uvedeny nejvýznamnější bojové mise, kterých se Armáda České republiky zúčastnila. Kapitola druhá je teoretickým východiskem pro pojmy související s realizovaným dotazníkovým šetřením.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Od 1. ledna 2005 má Česká republika plně profesionální armádu. Tato skutečnost přinesla zásadní změnu v organizaci a chápání ozbrojených sil – místo občana, brance, nastoupil profesionál, který bezpečně ovládá své řemeslo, a tak také vnímá svůj závazek. To, že je Armáda České republiky profesionální, znamená, že vojáci mají službu jako povolání a dostávají za ni řádný plat.

Zajištění obrany České republiky se řídí platnými právními předpisy, kterými jsou:

- Ústava České republiky,
- ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky,
- zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky,
- zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání,
- zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
- zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).

Současný stav, ve kterém se nacházejí ozbrojené síly České republiky, popisuje tzv. Bílá kniha. Analyzuje celkový stav jak Ministerstva obrany, tak ozbrojených sil, vymezuje koncepční principy a konkrétní cíle pro jejich stabilní rozvoj. K hlavním rolím ozbrojených sil České republiky dle Bílé knihy o obraně patří:

- obrana suverenity a územní celistvosti České republiky a podíl na kolektivní obraně území spojenců Organizace Severoatlantické smlouvy,
- mezinárodní spolupráce,
- podpora civilních orgánů.

Z výše uvedeného je zřejmé, že voják armády neplní své úkoly pouze na území České republiky. *Profesionální voják ovšem plní stanovené úkoly i mimo území České republiky, a to tehdy a tam, kde o potřebě nebo nutnosti jeho nasazení rozhodnou ústavní orgány státu.*

[1, s. 1]

Historie zahraničních misí naší armády začala na podzim roku 1990, kdy Federální shromáždění Parlamentu rozhodlo, v souvislosti s krizí v Perském zálivu, o vyslání dvou set vojáků - dobrovolníků do Saúdské Arábie. Naši vojáci se posléze angažovali v řadě humanitárních operací a mírových misí. Od této doby se také setkáváme s pojmem novodobí váleční veteráni.

1.1 Novodobí váleční veteráni

Řekne-li se válečný veterán, většina lidí si představí především muže a ženy, kteří na frontách druhé světové války bojovali proti nacistickému režimu za znovuoobnovení naší svobody a samostatnosti. Válečnými veterány však dnes nejsou jen oni, ale i tisíce mužů a žen, kteří se v době zcela nedávné zapojili do vojenských operací za hranicemi České republiky - na Balkáně, v Iráku, Afghánistánu či Africe. Hovoříme zde o novodobých válečných veteránech. *Za novodobé válečné veterány označujeme účastníky zahraničních misí, kterých se Česká republika, resp. tehdejší Československo, začala účastnit po roce 1989. První takovou misí bylo vyslání čs. protichemické jednotky do Perského zálivu v roce 1990 pod hlavičkou OSN.* [2]

Tzv. novodobých válečných veteránů může být dle odhadů Ministerstva obrany až 15 000.

S účinností od 1. 6. 2014 byl novelizován zákon č. 170/2002 Sb., podle kterého se posuzují mise zahájené po tomto datu. § 3 odst. 1 uvedeného zákona definuje válečného veterána následovně.

Válečným veteránem je státní občan České republiky, který po 8. květnu 1945 jako voják v činné službě, příslušník armády, která v rozhodné době byla považována za armádu spojeneckou, nebo příslušník armády státu, jehož je Česká republika právním nástupcem, (dále jen "voják") anebo jako příslušník bezpečnostního sboru konal službu

- a) nepřetržitě alespoň po dobu 90 kalendářních dnů v zahraniční misi v místě ozbrojeného konfliktu nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací,
- b) v souhrnu nejméně po dobu 360 kalendářních dnů v jiných zahraničních misích, než je uvedeno pod písmenem a), které se uskutečnily na základě rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem; nejkratší započítatelná doba podle tohoto ustanovení však činí nejméně 90 dnů nepřetržitého výkonu služby, nebo
- c) jednotlivě v zahraničních misích po dobu kratší než dobu podle písmene a) nebo b), kdy však celková doba služby po vzájemném sečtení činí alespoň 360 kalendářních dnů; doba výkonu služby v místě ozbrojeného konfliktu nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací kratší než doba uvedená pod písmenem a) se v tomto případě do celkové doby služby započítává čtyřnásobně, pokud po tomto přepočtu dosáhne nejméně 90 dnů.

Válečným veteránem je rovněž státní občan České republiky, který jako zaměstnanec ústředního orgánu státní správy, bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil plnil úkoly v místě ozbrojeného konfliktu anebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací nebo v jiné zahraniční misi, a to po dobu stanovenou v odstavci 1 písm. a), b) nebo c).

K prokázání statusu válečného veterána je nutné získat osvědčení, které vydává Ministerstvo obrany.

Památce válečných veteránů je věnován den 11. listopad, který se slaví celosvětově jako Mezinárodní den válečných veteránů. V České republice byl však uznán až od roku 2001. Jedenáctý listopad nebyl určen náhodou - roku 1918 byly ukončeny boje I. světové války podepsáním mírové smlouvy mezi Německem a Spojenci. Tento den zároveň upozorňuje na život válečných veteránů i na to, že bychom neměli zapomínat na ty, kteří i v dnešní době nasazují život za uchování míru.

1.2 Zahraniční mise

Jak bylo výše uvedeno, Armáda České republiky se aktivně podílí na zahraničních misích, kde plní funkci **kontrolní, dozorčí, humanitární i bojovou**. *Vstupem do Severoatlantické aliance převzala Česká republika nejen výhody plynoucí z členství, ale i mnohé povinnosti. Jednou z nich je spolupůsobení příslušníků Armády České republiky v zahraničních misích pod vlajkou NATO.* [3, s. 3]

Povinnost vojáků z povolání vykonávat službu podle potřeb ozbrojených sil na území státu i v zahraničí je zakotvena v ustanovení čl. 1 § 6 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

V současné době působí jednotky Armády České republiky na několika místech po celém světě. Vojáci mohou být nasazení ve všech klimatických pásmech, kromě polárních. Nepředpokládá se ani jejich využití při námořních výsadkových operacích. Možný prostor nasazení českých vojáků je znázorněn na obrázku níže.

Obrázek 1 Možný prostor nasazení českých vojáků [2]

Všechny rotace vojenských jednotek v zahraničních misích jsou plánovány na dobu šesti měsíců (mohou však být i kratší), pouze v případě mimořádné situace (např. situace v Kuvajtu) může být mandát prodloužen.

Lze říci, že každá mise má svůj jedinečný a neopakovatelný charakter, ale jedno mají všechny mise společné: působí na psychiku vojáka v duchu něčeho nového, nezvyklého.

1.2.1 Podmínky pro službu v misi

Jak bylo uvedeno, nasazení v destinacích podle požadavků koaličních partnerů NATO schvaluje vláda, vyčlenění finančních prostředků se děje ve spolupráci s partnery místní samosprávy.

Voják z povolání (žadatel), který má zájem sloužit v zahraniční misi, by měl dodržet tento postup:

- 1. Zjistit u personálního náčelníka svého útvaru, které jednotky jsou podle plánu předurčeny k plnění úkolů v zahraniční misi a v jakém časovém horizontu.*
- 2. Kontaktovat plánovaného velitele budoucího kontingentu, ten je zpravidla pověřen a zplnomocněn k předběžnému výběru osob.*

3. *Dostavit se k personálnímu orgánu plánovaného velitele kontingentu k sepsání „Předběžného personálního pohovoru“, do kterého se uvádí předpokládané zařazení (název systemizovaného místa) a platová třída.*
4. *Služebním postupem podat u personálního náčelníka mateřského útvaru „Žádost o vyslání do zahraniční mise“ s přiloženým „Předběžným personálním pohovorem“. [3, s. 50]*

Současný trend výběru jednotek do zahraničních misí se opírá o již vycvičené a kompaktní celky z posádek.

V případě kladného posouzení žádosti je vydán rozkaz k odvelení vojáka k **přípravě na misi**, která trvá několik týdnů. Bojová příprava na misi, kde jsou prověřovány praktické znalosti a dovednosti všech příslušníků kontingentu, obsahuje následující části:

- a) **taktika v boji** pro jednotlivce, skupiny, odřady,
- b) **střelecká příprava** pro jednotlivce, skupiny, odřady (použití všech typů zbraní, které budou na misi k dispozici: osobní zbraně, vozidlové zbraně, speciální zbraně),
- c) **zdravotní příprava** - jednotlivci jsou připravováni na poskytnutí základní první pomoci v boji, kurzy para medika, výcvik na záchrance, odsun raněného apod.,
- d) **spojovací příprava** - použití všech typů stanic dle úkolu, rušičky, navigace, komunikace s letectvem, satelitní komunikace,
- e) **výcvik ostatních odborností** – např. pyrotechnik: likvidace nevybuchlé munice, nástražných výbušných systémů, letecký návodčí: komunikace s letectvem, odstřelovači: střelba na velké vzdálenosti, ochrana ostatních jednotek apod.

Podle typu mise může příprava zahrnovat také:

- f) **zpravodajskou přípravu** – informace o postupech, nepřátelských a koaličních jednotek, pohyb a lokace ostatních jednotek, podpora obyvatelstva, získání informací z místních zdrojů, politické a národnostní složení v místě mise;
- g) **jazykovou přípravu** - komunikace s koaličními jednotkami a s místním obyvatelstvem;

- h) **právní přípravu** - pravidla použití zbraně, základní práva a povinnosti v daném státě nasazení, ochrana vojáka, právní pomoc rodinným příslušníkům;
- i) **psychologická příprava** - pohovor s psychologem o důvodech účasti na misi, vztahy mezi vojáky, nadřizený - podřizený, koho informovat v případě tragické události, koho naopak ne, podpora rodiny, informace pro rodiny, společenské a kulturní akce pro rodiny, dětské dny apod.

Podmínkou pro výjezd na zahraniční misi je **odborné lékařské vyšetření** ve spádové vojenské nemocnici na oddělení nemocí z povolání. *Součástí tohoto vyšetření je anamnéza, objektivní vyšetření, stomatologické a psychologické vyšetření, laboratorní vyšetření a eventuální další indikovaná vyšetření. Laboratorní vyšetření je prováděno v rozsahu: krevní obraz, základní biochemické vyšetření krve, chemické vyšetření moči a vyšetření močového sedimentu, stanovení povrchového antigenu viru hepatitidy B (HBsAg), sérologie syfilis, EKG a RTG hrudníku. Na základě těchto vyšetření je stanoven posudkový závěr, který má platnost 6 měsíců od data vystavení.* [4, s. 23]

Již během přípravy na misi tráví vojáci celé dny mimo domov a samotná mise pak představuje půl roku daleko od jejich nejbližších.

1.2.2 Návrat vojáků z mise

Před vysláním do mise musí mít každý žadatel garantováno na základě personálního pohovoru systematizované místo u svého mateřského nebo jiného útvaru. Bez této zásadní podmínky nelze žadatele do mise zařadit. Vyslaný voják musí mít perspektivu bezproblémového návratu, bez ohledu na případné reorganizační změny. [3, s. 53]

Po návratu z mise následuje vždy:

- a) **krátkodobá karanténa** - vyloučení možné nákazy (ebola, malárie atp.) před kontaktem s rodinou,
- b) **zdravotní prohlídka** - komplexní prohlídka, porovnání stavu před a po misi, odběry krve do sérové banky, odběr vzorků na drogy a omamné látky,
- c) **psychologické vyšetření** - osobnostní a zátěžové testy, pohovor s psychologem.

Teprve poté následuje **návrat k rodině a vyhodnocení nasazení.**

Po návratu z mise má voják nárok na 3 dny služebního volna k vyřízení osobních záležitostí, které by měl vybrat do 30 dnů.

Historie misí Armády České republiky je uvedena v příloze č. 1.

1.3 Mírové a pozorovatelské mise

Mírové mise OSN jsou zásadním nástrojem mezinárodního společenství k prosazování míru a bezpečnosti. Mírové operace a jejich rozmístění schvaluje Rada bezpečnosti se souhlasem dotčených zemí a většinou i dalších stran. V rámci mírové operace jsou rozmístěni vojenští pozorovatelé nebo vojenské jednotky, případně obojí a jejich úkolem je dohlížet na dodržování příměří. Vojáci mírových sborů jsou vyzbrojeni, ve většině případů však mohou zbraně použít jen k sebeobraně.

Úkoly vojenského pozorovatele závisí na mandátu a na charakteru konkrétní mise. Hlavním úkolem je monitorování příměří, které bylo uzavřeno v daném válečném konfliktu, a prosazování mandátu přijatého radou OSN. Vojenský pozorovatel je neozbrojený člen mnohonárodní jednotky, která pod velením OSN dohlíží na mírový proces. Plní úkoly dané mandátem, nesmí být jednostranný k jedné ze stran konfliktu a nemá právo v žádném případě do konfliktu zasahovat. [3, s. 54]

Lze však říci, že činnost v mírových misích není vojenskou činností, ale nikdo jiný než vojáci ji v takovém měřítku v zahraničí konat nemůže. Policie každého státu je plně vytížena v rámci domácí scény a kapacitu na hromadné vyslání policie do zahraničí žádný stát nemá.

K 1. lednu 2013 jsou naši vojáci zapojeni do tří mírových operací OSN - MONUSCO v Demokratické republice Kongo, UNAMA v Afghánistánu a UNMIK v Kosovu.

1.4 Bojové mise

K nejvýznamnějším bojovým misím patří operace Pouštní štít a Pouštní bouře v **Kuvajtu** v letech 1990 – 1991. Rada bezpečnosti schválila v roce 1990 celkem 12 rezolucí, odsuzujících agresi Iráku proti Kuvajtu. Ve většině z nich spolu poprvé hlasovalo všech pět stálých členů. Díky tomuto jednoznačnému stanovisku vznikla koalice 28 států, jejichž jednotky se vydaly do ohrožené oblasti v Perském zálivu. [5]

Dne 23. září 1990 vyslovalo tehdejší Federální shromáždění ČSFR souhlas s účastí Československé protichemické jednotky v řešení krize v Perském zálivu. Hlavním cílem vojenské operace bylo vytlačit irácká vojska z Kuvajtu.

Další významnou bojovou misí byla koaliční operace mnohonárodních sil v **Iráku**. Hlavním úkolem koalice v Iráku byla stabilizace bezpečnostní situace, obnova bezpečnostního sektoru a základních správních funkcí země. *Příslušníci 4. kontingentu Armády ČR v počtu 95 osob působili od prosince loňského roku v sestavě sil MNF-I v Iráku na základně COB (Contingency Operating Base) v Basře. Jejich hlavním úkolem byla nepřetržitá ochrana a ostraha hlavního vstupního kontrolního stanoviště do základny. Dne 31. května 2008 ukončili plnění operačního úkolu a následně 3. června byl zahájen jejich přesun do České republiky.* [6]

Nadále probíhá bojová mise v **Afghánistánu**.

V současnosti zde působí několik misí Armády ČR – Úkolové uskupení AČR ISAF, Afghánistán Logar (PRT ISAF), Afghánistán Wardak (OMLT ISAF), Afghánistán Wardak (Vojenská policie ISAF). Dle schváleného plánu Parlamentem ČR počítá Armáda České republiky do konce roku 2014 s omezením účasti na misi v Afghánistánu a se změnou charakteru mise z bojové na výcvikovou. Do konce roku 2014 by zde mělo působit maximálně 150 vojáků. Útlum nasazení v bojové operaci ISAF je v souladu s celkovou strategií Severoatlantické aliance, která chce zodpovědnost za bezpečnost Afghánistánu přenechat zcela na tamních obyvatelích. [7]

Každá výše uvedená mise plní své vlastní úkoly, od logistické a administrativní podpory českých jednotek v operaci ISAF po provádění bezpečnostních opatření v přiděleném prostoru odpovědnosti s cílem eliminovat nepřátelské aktivity. Patří zde i chirurgický tým, který provádí odbornou činnost v oboru resuscitativní chirurgie, anesteziologie, pooperační péče a zdravotnického odsunu v prostoru základny. Dle portálu Ministerstva obrany k 4. listopadu 2014 sloužilo v misi ISAF v Afghánistánu 281 českých vojáků.

Kromě psychické a fyzické připravenosti kladou zahraniční mise také vysoké nároky na jazykovou vybavenost českých vojáků.

Působení vojáků v zahraničních misích se neobejde bez náročných životních situací, kterými jsou změna prostředí, změna životního stylu, nové úkoly a zejména odloučení od rodiny.

Tyto náročné životní situace mohou vést ke vzniku stresu. *Ve vojenské profesi rozlišujeme dvě základní oblasti psychické extrémní zátěže. Tou první je bojový stres, když se voják dostane do přestřelky, bojuje v zákopech nebo nepřítel útočí na doprovodnou kolonu. Tou druhou je operační stres, který přichází, i když nikde nebojuje.* [8]

Čeští vojáci sice procházejí rukama odborníků před a po každém výjezdu do zahraničí (snižuje se tak i riziko, že do mise odjede psychopat), přesto není nikde záruka, že se na misi vlivem stresu a dlouhého odloučení od rodiny voják nepomine na rozum. *Vojskoví psychologové by mu měli umět pomoci k návratu do normálního života. Vojskový psycholog by měl být vždy na straně lidskosti, je jakýmsi nástrojem humanizace armády. Musí vést dialog mezi tím, co potřebuje společnost a armáda, tím, co potřebuje klient – voják. Měl by stát v roli prostředníka, ne v roli obhájce ani loajálního experta. Navíc by se sám o sobě měl definovat jako člověk, který chce pomáhat druhým lidem, aby si mohli pomoci sami.* [9]

Zvládnou-li příslušníci mise psychologické testy, nevylučuje to samozřejmě jednou provždy jejich kázeňské nebo psychické selhání. Jejich nespornou zásluhou však je, že přítomnost problémových osob, které by ve vypjatých situacích mohly být psychicky labilní, omezují.

Čím déle bojová mise trvá a je silnější, čím více vojáků je zraněno nebo dokonce zabito, tím vyšší výskyt bojové stresové reakce se dá předpokládat. *Společným jmenovatelem vojenské zátěže je strach ze srovnání se světem. Lze mu do jisté míry odolávat silami, které pramení z kvality výcviku, stupně bojové pohotovosti, ze síly a typu motivace k boji, ze soudržnosti jednotky a sociální opory z důvěry ve vedení a z dostupnosti zdravotnické podpory.* [10, s. 276]

Situace je však obdobná u mírových operací. *Nové nároky přináší služba v mírových misích; vojáci často zažívají pocit nesmyslnosti, když se stávají bezmocnými svědky utrpení a smrti nevinných lidí. Výskyt posttraumatické stresové poruchy předpovídá u vojáků mírových sil kromě jiných (ve válce obvyklých) stavů především neschopnosti ovládnout bezmocný jev. Zvýšenou pozornost po návratu je třeba věnovat vojákům, kteří se např. kvůli nedostatku sebeovládání museli vrátit z mise před vypršením půlročního závazku, a těm, kteří na misi zažili mimořádnou traumatizující událost.* [10]

Být vojákem v misi a ocitnout se v jakékoli válce je pro vojáka důležitý moment jeho profesionálního i osobního rozvoje. Mise klade na muže a ženy vysoké nároky, je věcí osobní motivace, odhodlání, touhy a bojechtivosti.

Lze tedy konstatovat, že vojáci vlastně bojují dvakrát. Poprvé na bojišti, podruhé když se snaží vrátit do běžného života. Na skutečnost, jak se novodobí váleční veteráni po návratu z mise začleňují do každodenního života (ať již osobního nebo pracovního), co prožívají, odpoví dotazníkové šetření v praktické části práce.

2 METODOLOGICKÉ UKOTVENÍ

V této kapitole jsou popsány základní pojmy související s výzkumem a praktickou částí práce, ve které je využita metoda analýzy.

2.1 Teoretická východiska

V dnešní době je analýza běžnou metodou, která pomáhá odpovědět na naše otázky. Analýza se používá se v mnoha vědách, ale i v běžném životě, kdy chceme dospět k jistým výsledkům na základě detailního poznání podrobností. Pro účely této práce byla zvolena následující definice analýzy.

Analýza spočívá v rozdělení celku na jeho komponenty a zkoumání, jak tyto komponenty fungují jako relativně samostatné prvky a jaké jsou mezi nimi vztahy. [11, s. 35]

V odborné literatuře existují různé popisy a koncepce výzkumu. Jako nejvýstižnější považuje autor práce následující definici výzkumu: *Výzkum znamená proces vytváření nových poznatků. Jedná se o systematickou a pečlivě naplánovanou činnost, která je vedena snahou zodpovědět kladené výzkumné otázky a přispět k rozvoji daného oboru. [11, s. 30]*

Při výzkumu se setkáváme s pojmy předmět výzkumu, subjekt výzkumu a objekt výzkumu.

Předmět výzkumu může být dostupný nebo nedostupný smyslovému vnímání. Východiskem vědeckého výzkumu je vždy smyslově vnímatelný jev. [13, s. 89]

Subjektem výzkumu může být jedinec (například autor/ka disertace) nebo tým výzkumníků (vedený autorem disertace) nebo tým externích výzkumníků nebo specializovaná výzkumná agentura (na kterou odborně dohlíží autor disertace). Pokud je subjektem výzkumu více osob, musí být stanoven vedoucí celého výzkumného projektu (ať již se nazývá vedoucí, garant, manažer, koordinátor či jinak). [13, s. 94]

Předmět výzkumu může být dostupný nebo nedostupný smyslovému vnímání. Důležité je rozpoznání povahy předmětu výzkumu. Je třeba položit si jednoduché otázky: je předmět výzkumu dostupný smyslovému vnímání? je dostupný zkušenosti? anebo je to abstraktní konstrukce, která se nedá zkoumat přímo, ale musíme ji nejprve přeměnit do podoby několika jevů, které již dostupné zkušenosti jsou? [13, s. 90]

O objektu výzkumu platí vše, co je řečeno o předmětu výzkumu.

Rozlišujeme dva základní typy výzkumů: kvalitativní a kvantitativní.

Velmi zjednodušená definice kvalitativního výzkumu zní: *Kvalitativní výzkum je empirický výzkum, kde data nejsou v podobě čísel.* [12, s. 12]

Kvalitativní výzkum je široké označení pro rozdílné přístupy, jedinečnost tohoto výzkumu nespočívá však pouze v absenci čísel. Významný metodolog Creswell definoval kvalitativní výzkum následovně: *Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.* [11, s. 50]

Nejprve je určeno téma a základní výzkumné otázky. Badatel (výzkumník) zde vyhledává a analyzuje jakékoliv informace, které přispívají k objasnění výzkumných otázek, provádí deduktivní a induktivní závěry. Výzkum probíhá zpravidla v cyklech, ve kterých výzkumník sbírá data, analyzuje data a podle výsledků se rozhodne, která data potřebuje a začne znovu se sběrem dat a jejich analýzou. V průběhu cyklů výzkumník své domněnky a závěry přezkoumává.

Výzkumník pro provozování výzkumné činnosti by měl mít následující dovednosti: *dovednost odstoupit a kriticky analyzovat situaci, rozeznat a vyhnout se zkreslení, získat platné a spolehlivé údaje a konečně schopnost abstraktního myšlení. K tomu všemu potřebuje badatel teoretickou a sociální vnímavost, schopnost udržet si analytický odstup a zároveň užívat dřívějších zkušeností a teoretických znalostí k interpretaci toho, co vidí. Musí být všímavý pozorovatel a musí mít dobré komunikační schopnosti.*“ [14, s. 11]

Jelikož v bakalářské práci je využit kvantitativní výzkum, bude popsán podrobněji v následující kapitole.

2.2 Kvantitativní výzkum

Také zde bude nejprve uvedena zjednodušená definice výzkumu: *Kvantitativní výzkum je empirický výzkum, kde data jsou v podobě čísel.* [12, s. 12] Jelikož tato definice nepodává úplný obraz, je uvedena rozšířená definice kvantitativního výzkumu.

Kvantitativní výzkum využívá náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat pomocí testů, dotazníků nebo pozorování. Konstruované koncepty zjišťujeme pomocí měření, v dalším kroku získaná data analyzujeme statistickými metodami s cílem je explorovat, popisovat, případně ověřovat pravdivost našich představ o vztahu sledovaných proměnných. [11, s 45]

Výzkumník realizuje výzkum v následujících krocích:

- vyjádří určité tvrzení, které má vyjadřovat vztahy v reálném světě (teorie),
- provede dedukce a stanoví hypotézu,
- uvažuje o tom, co potřebuje zjistit, aby pozoroval minimálně dvě proměnné (X , Y) – operacionalizovaná definice,
- provede pozorování – měření,
- výsledek testování porovná s teorií – verifikace.

Měření musí být validní (měří to, co má) a spolehlivé.

Kvantitativní výzkum může být experimentální (výzkumník manipuluje nezávisle proměnnými X a měří změnu zvolených závisle proměnných Y) a neexperimentální (výzkumník neuplatňuje změnu situace, podmínek nebo zkušenosti jedinců).

Přednosti kvantitativního výzkumu	Nevýhody kvantitativního výzkumu
<ul style="list-style-type: none"> • Testování a validizace teorií. • Lze zobecnit na populaci. • Výzkumník může konstruovat situace tak, že eliminuje působení rušivých proměnných, a prokázat vztah příčina-účinek. • Relativně rychlý a přímočarý sběr dat. • Poskytuje přesná, numerická data. • Relativně rychlá analýza dat (využití počítačů). • Výsledky jsou reaktivně nezávislé na výzkumníkovi. • Je užitečný při zkoumání velkých skupin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kategorie a teorie využitá výzkumníkem nemusejí odpovídat lokálním zvláštnostem. • Výzkumník může opominout fenomény, protože se soustřeďuje pouze na určitou teorii a její testování a na rozvoj teorie. • Získaná znalost může být příliš abstraktní a obecná pro přímou aplikaci v místních podmínkách. • Výzkumník je omezen reduktivním způsobem získávání dat.

Tabulka 1 Přednosti a nevýhody kvantitativního výzkumu [11, s. 49]

Metodou kvalitativního výzkumu může být např. statistické šetření, experiment, oficiální statistiky, strukturované pozorování, obsahová analýza.

V další kapitole je popis techniky a nástroje výzkumu, které jsou využity v bakalářské práci.

2.3 Dotazník

Technika - dotazníkové šetření

Dotazníková metoda slouží k hromadnému získávání údajů od zkoumaných osob (respondentů). Představuje takový postup, kdy výzkumník předkládá zkoumaným osobám soubor otázek, jejichž účelem je získání měřitelných údajů.

Nástroj výzkumu (dotazník)

K ověření stanovených úkolů byl autorem vypracován dotazník, který byl podkladem pro zpracování výstupů (viz příloha č. 2).

Dotazník je jedním z nejběžnějších nástrojů pro sběr dat pro různé typy průzkumů. Skládá se ze série otázek, jejichž cílem je získat názory a fakta od respondentů. Oproti jiným typům průzkumů (jako například osobní nebo telefonický rozhovor, pozorování, skupinový rozhovor atd.) je možné prostřednictvím dotazníku získat informace s mnohem menší námahou a levněji. Dále se výsledná data dají mnohem jednodušeji zpracovávat.

Přes tyto výhody může být sestavení a správné vyhodnocení dotazníku dost obtížné, obzvláště pokud jej nezpracovává odborník. Otázky mohou být špatně formulovány, navržené odpovědi nemusí poskytovat potřebný prostor pro validní odpovědi, forma nebo obsah dotazníku může odradit od dokončení jeho vyplňování a nakonec ani výsledky nemusí být dostatečně relevantní pro naplnění cíle dotazování. [15]

V následující tabulce jsou uvedeny výhody a nevýhody dotazníku tak, jak byly zpracovány autorem práce.

Výhody dotazníku	Nevýhody dotazníku
<ul style="list-style-type: none"> • je levný • jednoduchý při zpracování i vyhodnocování • není dotěrný (respondent jej může vyplnit v klidu doma) 	<ul style="list-style-type: none"> • obtížnost při získání respondentů • nepravdivost odpovědí • redukce komunikace (90 % komunikace je nonverbální - dotazník ji nedokáže zachytit)

Tabulka 2 Výhody a nevýhody dotazníků, zpracováno autorem

Při zpracování dotazníků je důležité, aby dokázal zaujmout, dále je potřeba se zaměřit především na srozumitelnost, přehlednost a snadnou orientaci, jednoduchost vyplňování, jazykovou korektnost, typografickou a grafickou úpravu.

2.4 Vymezení vzorku a základní vzorek

Subjektem je autor sám, objektem dotazníkového šetření jsou vybraní vojáci Armády České republiky, kteří se v minulosti účastnili minimálně jedné vojenské mise. Typický novodobý válečný veterán je muž ve věku přes 30 let se středoškolským vzděláním, má děti a žije v manželství nebo v trvalém partnerském vztahu.

Předmětem výzkumu jsou odpovědi respondentů na otázky, které se týkají jejich psychologického stavu a dále jejich osobního a pracovního života za účelem zjištění stavu věci po návratu z vojenské mise. V uvedeném případě jsou to odpovědi, které indikují situaci cílové skupiny v souvislosti s tématem bakalářské práce.

Dle názoru autora práce je pro zjištění podstaty zkoumaného problému vhodná kvantitativní metoda. Byla zvolena metoda dotazníkového šetření, při které jsou získány informace, které přispějí k osvětlení výzkumných otázek sestavených v dotazníku. Cílem sestaveného strukturovaného dotazníku je zmapovat názory představitelů cílové skupiny a jejich stav po návratu ze zahraniční mise. Výstupem budou zjištění, jak jsou vojáci schopni se začlenit zpět do společnosti, jak se zapojit do každodenního života – pracovního i osobního.

ČINNOST	TERMÍN
Navržení dotazníku, který odpovídá potřebám výzkumu	srpen 2014
Pilotní test dotazníku na malém vzorku respondentů	srpen 2014
Revize dotazníku	září 2014
Distribuce dotazníků	září 2014
Sběr dat	říjen 2014
Vyhodnocení výsledků (analýza)	listopad 2014

Tabulka 3 Harmonogram výzkumu, zpracováno autorem

Navržení dotazníku

Hlavním cílem této fáze je příprava finální verze dotazníku a ujasnění požadovaných třídění. V úvodu autor vysvětlil kolegům smysl dotazníku - snahou zde je minimalizace rizika nízké návratnosti, která může být zapříčiněna také obavou o zaručení anonymity. Velice důležité bylo přesvědčit kolegy o důležitosti účasti a naprostém zachování jejich anonymity.

Při sestavování dotazníku byly zohledněny požadované cíle výzkumu. Dotazník je uveden v příloze č. 2.

Pilotní test dotazníku

Před samotným zahájením fáze dotazování (vyplňování dotazníku respondenty z cílové skupiny), bylo provedeno otestování dotazníku na omezeném vzorku 5 respondentů se srovnatelnými charakteristikami jako cílová skupina vojáků. Toto otestování mělo za cíl získat komentáře a postřehy k formulaci otázek - např. ověřit správnost, srozumitelnost a vhodnost formulace otázek. Výsledky předvýzkumu byly zpracovány a vyhodnoceny stejným způsobem, jako by šlo o samostatný výzkum.

Revize dotazníku

Pilotní testování dotazníku provedené u 5 respondentů neodhalilo žádné nedostatky a dotazník byl následně připraven k distribuci.

Distribuce a sběr dotazníků

K distribuci i sběru dotazníků byla využita základní forma oslovení respondentů, tj. elektronicky, s žádostí o jeho vyplnění během měsíce září a října 2014. Přístup k dotazníku měli pouze vojáci spadající do cílové skupiny novodobých válečných veteránů, kteří byli vybráni autorem práce. Byla zde uvedena také informace, kdy a kde budou výsledky k dispozici.

Osloveno bylo 80 osob z cílové skupiny, vráceno bylo 80 dotazníků, tj. 100% návratnost, což vypovídá nejen o kolegiálnosti, ale také o povaze vojáků z povolání.

Cílová skupina

Cílovou skupinu tvoří novodobí váleční veteráni dle definice uvedené v kapitole 1.1. Analýza cílové skupiny je uvedena v praktické části práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA

Smyslem analýzy je poskytnout podklady k vytvoření konkrétních doporučení pro bezproblémové začlenění novodobých válečných veteránů do společnosti, osobního i pracovního života v případě, že se prokáže souvislost mezi účastí v misi a jejím vlivem na každodenní život vojáků po jejich návratu z mise.

3.1 Analýza vzorku respondentů

Strukturu vybraného vzorku respondentů autor identifikoval z hlediska základních demografických znaků, kterými byly věk, rodinný stav (autora zajímalo, zda je respondent v trvalém vztahu nebo žádném) a počet dětí, a tří znaků nedemografických, kterými byly působení v poslední misi, typ mise, doba trvání služebního poměru u Armády České republiky.

Výběrový soubor tvořili pouze muži, 87,5 % ve věku 31 let a výše, pouze 2,5 % byli vojáci do 25 let. Nejmladšímu respondentovi bylo 24 let, nejstaršímu 42 let.

Pokud se podíváme na zkoumaný soubor z hlediska trvalého vztahu, tak pouze 2 respondenti uvedli, že jsou v současné době bez partnerky, všichni ostatní jsou ženatí nebo v trvalém vztahu. Téměř dvě třetiny oslovených respondentů (65 %) mají děti.

Autora zajímalo také působení v poslední misi – téměř jedna třetina oslovených respondentů působila u bojové jednotky, zbytek respondentů u štábu nebo u logistické jednotky. Pro téměř dvě třetiny respondentů byla poslední mise válečná (62,5 %), pro ostatní pozorovatelská (2,5 %) nebo mírová (35 %).

Podrobnější informace o zkoumaném vzorku jsou uvedeny v následující tabulce.

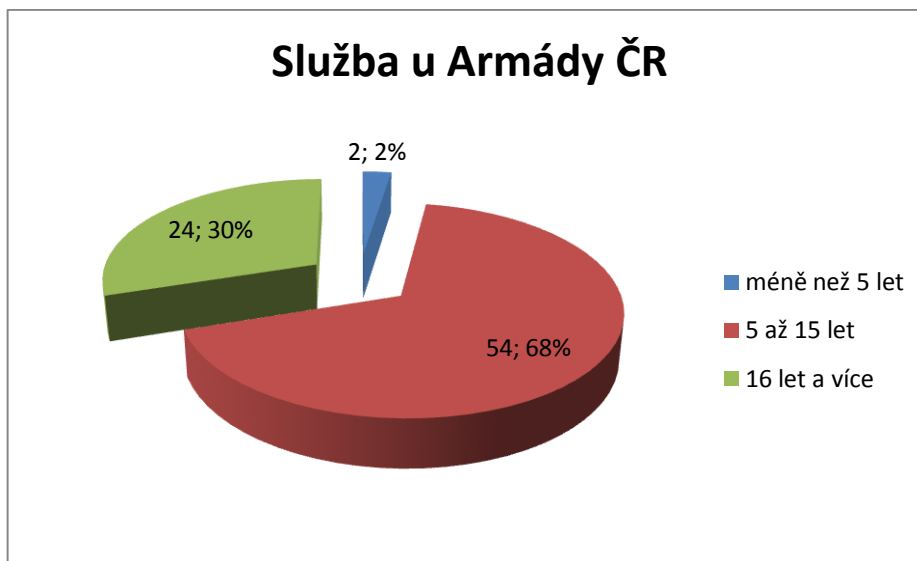
Počet misí		1	2	3 a více
		%		
Věk	do 25 let	2,5 %	0	0
	26 – 30 let	7,5 %	2,5 %	0
	31 a více let	20 %	35 %	32,5 %
Počet dětí	žádné	17,5 %	15 %	2,5 %
	jedno	7,5 %	7,5 %	10 %
	dvě a více	5 %	15 %	20 %
Rodinný stav	bez partnerky	0	2,5 %	0
	ženatý nebo v trvalém vztahu	30 %	35 %	32,5 %
Působení v poslední misi	na štábu	7,5 %	12,5 %	5 %
	logistická jednotka	15 %	15 %	12,5 %
	bojová jednotka	7,5 %	10 %	15 %
Typ mise	mírová	10 %	10 %	15 %
	válečná	17,5 %	27,5 %	17,5 %
	pozorovatelská	2,5 %	0	0

Tabulka 4 Struktura vzorku respondentů, zpracováno autorem

Podíváme-li se na tato data z hlediska demografických znaků, pak struktura ukazuje, že z celkového počtu respondentů se účastnily misí několikrát osoby ve věku 31 let a výše – 67,5 %, a jen 20 % z této věkové skupiny se zúčastnilo pouze jedné mise. Z osob do 30 let se více než 3 misí nezúčastnil nikdo.

U zkoumaného vzorku respondentů zajímala autora práce doba trvání služby u Armády České republiky.

Tato doba je zachycena v následujícím grafu, ze kterého je zřejmé, že více než dvě třetiny vojáků jsou u armády v době od 5 do 15 let. Pouze dva vojáci jsou ve službě méně než 5 let.

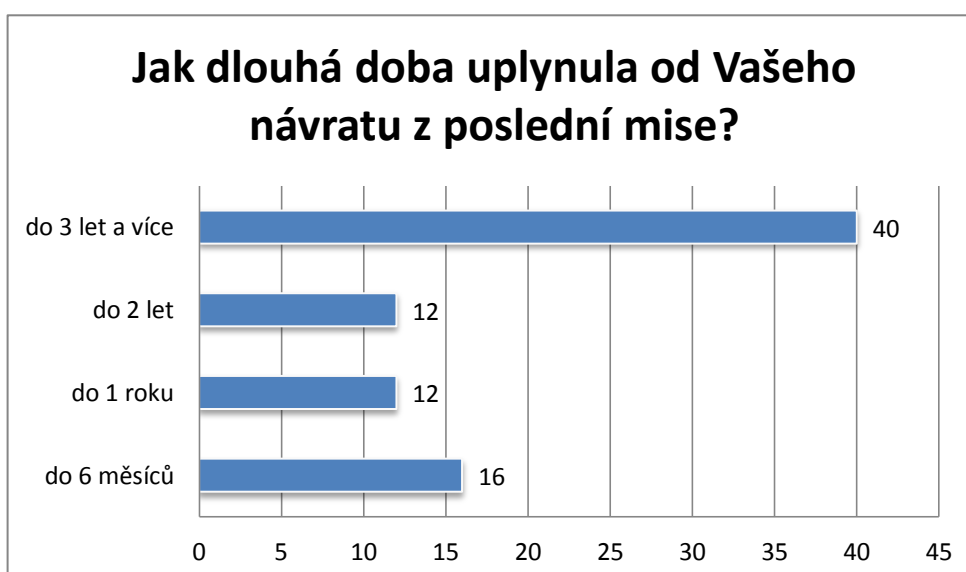

Graf 1 Služba u Armády ČR, zpracováno autorem

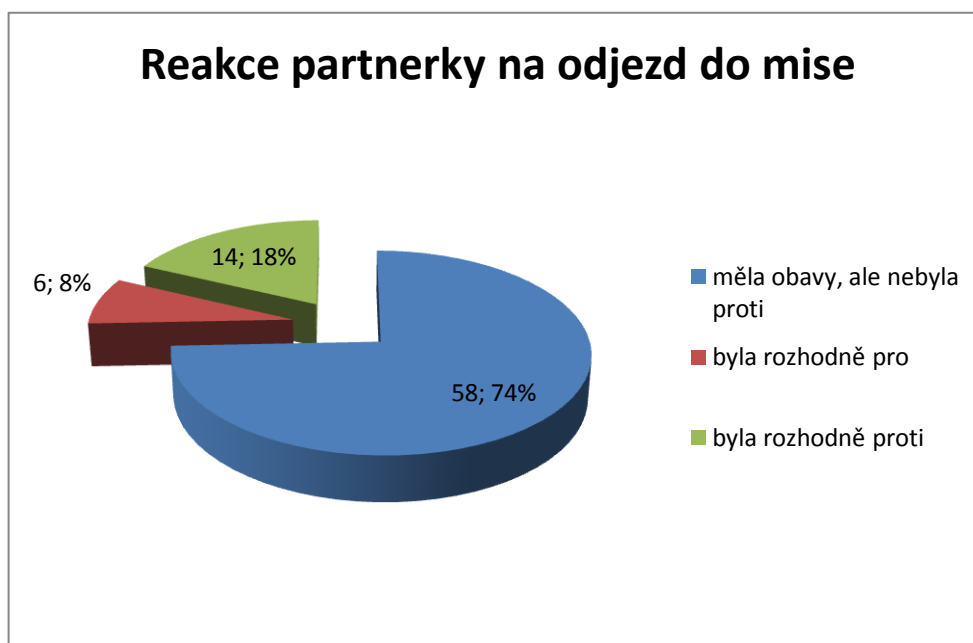
3.2 Analýza výstupu dotazníkového šetření

Jak dlouhá doba uplynula od Vašeho návratu z poslední mise?

Autora zajímalo, s jak velkým časovým odstupem respondenti hodnotili svoji službu v zahraničí a jaké jsou její důsledky pro osobní i pracovní život. Pro 50 % oslovených vojáků uplynuly od poslední mise 3 roky, pouze 20 % dotázaných se vrátilo z mise do 6 měsíců. Doba návratu z mise je uvedena v grafu níže.

Graf 2 Doba návratu vojáka z poslední mise, zpracováno autorem

Oblast osobního života vojáků po návratu z mise**1) Jak reagovala Vaše partnerka na zprávu, že máte odjet do mise?**

Graf 3 Reakce partnerky na odjezd do mise

Před nástupem do poslední mise žili v manželství nebo v trvalém vztahu téměř všichni respondenti, pouze 2 vojáci byli bez partnerky.

Na zprávu ohledně odjezdu do mise uvedlo 58 % respondentů, že jejich partnerka měla obavy, ale v zásadě nebyla proti. Téměř jedna pětina vojáků (18 %) souhlasila s výrokem, že partnerka byla rozhodně proti, a kdyby to bylo možné, tak jej nepustí. 6 vojáků (8 %) souhlasilo s výrokem, že partnerka byla rozhodně pro odjezd do mise, žádnému z partnerů to nebylo jedno (viz graf výše).

2) Měl jsem během mise problémy s partnerkou doma?**3) Rozpadl se po Vašem návratu z poslední mise vám manželský/partnerský vztah (rozvod/rozchod)?**

Rozpadl se po návratu z mise Váš vztah?	Během mise jsem měl problémy s partnerkou	Během mise jsem neměl problémy s partnerkou
ANO	0	8
NE	2	66
ANO, ale zase jsme se k sobě vrátili	0	2

Tabulka 5 Partnerské problémy respondentů, zpracováno autorem

Tyto dvě otázky autor spojil do jedné tabulky, ze které vyplývá zásadní zjištění: pokud je vztah kvalitní, tak ho v drtivé většině mise nepoškodila. Obecně však jde říci, že pokud je vztah defektní, mise problém a případný rozchod pouze urychlí. Dle názoru autora je mise velkou zkouškou vzájemných vztahů, není však možné, aby měsíce odloučení životy vojáků, kteří mají mladou ženu a dítě či děti neovlivnily.

4) Jak snášely odloučení Vaše děti?

Z dotazníků vyplynulo, že děti do 4 let se s odloučením vyrovnávaly snadno – z uvedeného je zřejmé, že dokud jsou děti malé, stačí jim být u mámy. Na druhou stranu výsledky šetření potvrzují, že děti ve věku do 12 let odloučení snášely špatně a představovalo pro ně značný stres. Děti tzv. teenageři, odloučení opět snášely snadno. 10 vojáků uvedlo skutečnost, že to byli oni, kteří špatně snášeli odloučení od svých dětí.

V dnešní době už ale oproti svým předchůdcům mají vojáci díky internetu více možností, jak být se svými blízkými v kontaktu, a odloučení tak snášet lépe.

5) Jaká byla rodinná atmosféra v prvních týdnech po návratu z mise?

Četnost odpovědí respondentů je vyznačena v tabulce níže.

	Určitě to tak bylo	Spíše to tak bylo	Spíše to tak nebylo	Určitě to tak nebylo
odloučení nám prospělo	2	20	32	26
v našem vztahu to po určitou dobu skřípalo	8	18	24	30
lépe jsme se shodli na výchově dětí	2	20	18	12
partnerka už mi nerozu- měla jako dříve	10	16	22	32
velmi jsme se odcizili	4	6	21	49
naš intimní život se zlepšil	4	22	20	34

Tabulka 6 Rodinná situace vojáků po návratu z mise, zpracováno autorem

Veteráni zde byli požádáni, aby pomocí nabídnutých výroků popsali rodinnou atmosféru v prvních týdnech po jejich návratu domů z mise. Více než dvě třetiny respondentů (72,5 %) uvedly, že si myslí, že odloučení vztahu neprospívá. Dvě třetiny respondentů také odpověděly, že po návratu z mise to ve vztahu neskřípalo (67,5 %). Stejný počet respondentů neměl pocit, že by jim partnerka nerozuměla jako dříve. Pouhá třetina respondentů uvedla, že jejich intimní život se po návratu z mise zlepšil a pouze 4 vojáci hovořili o silném odcizení (5 %) a jen 6 vojáků potvrdilo, že pociťovali mírné odcizení (7,5 %).

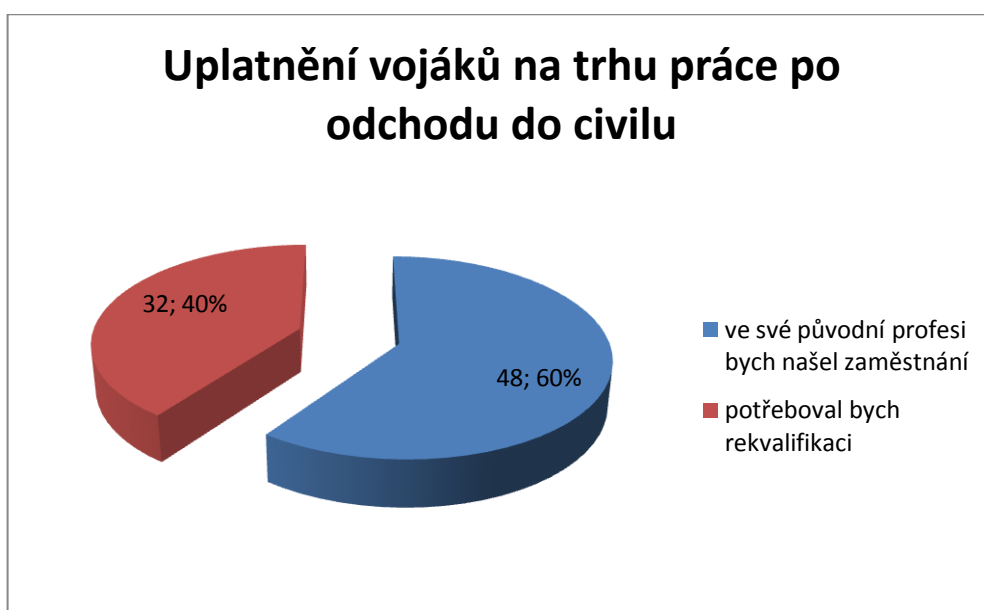
Co se týká výchovy dětí, tak téměř 58 % vojáků tvrdí, že odloučení nemá na názory na výchovu dětí vliv. 42 % respondentů si myslí, že po odloučení se na výchově dětí s partnerem lépe shodli. Podrobnější odpovědi jsou uvedeny v tabulce výše.

Oblast pracovního života

- 1) Uvažoval jste někdy o odchodu z Armády ČR po návratu z mise?
- 2) Pokud byste ukončil svůj poměr v Armádě ČR, měl byste na trhu práce v ČR uplatnění?

Více než jedna třetina vojáků uvažovala o odchodu z Armády ČR (37,5 %). 48 respondentů (60 %) by si našlo uplatnění na trhu práce, naopak 32 respondentů (40 %) by potřeboval nějakou rekvalifikaci, pokud by odešli do civilu.

Žádný z vojáků neuvažoval o odchodu za prací do ciziny – viz graf níže.

Graf 4 Uplatnění vojáků na trhu práce, zpracováno autorem

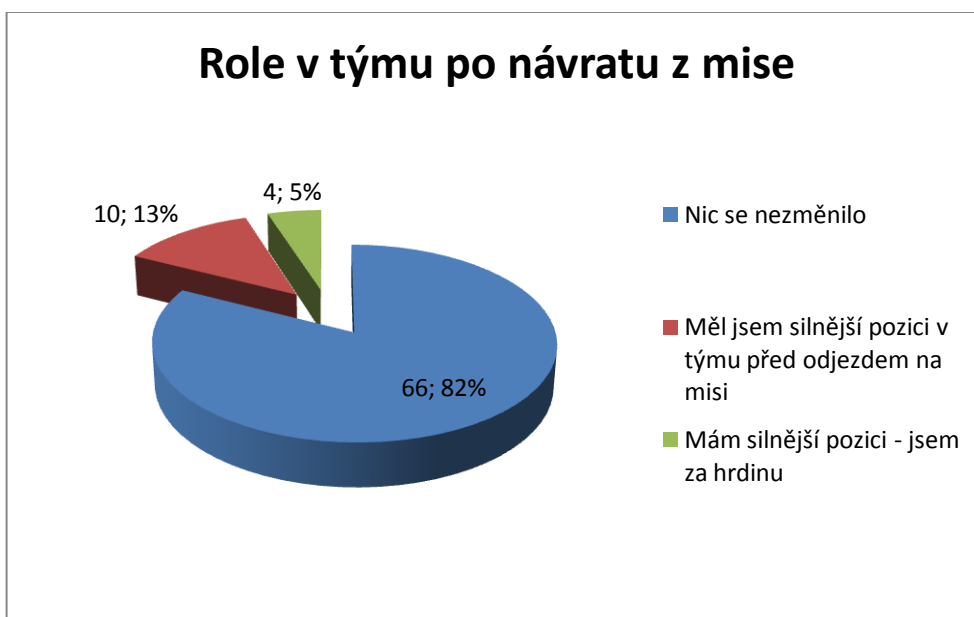
Je zřejmé, že začleňování válečných veteránů, kteří prošli riskantními a nebezpečnými operacemi či mírovými misemi v zahraničí, do civilního života není jednoduchou záležitostí. Mnozí z neznalosti namítají, že vojáci za svou službu vlasti mají dostatečné kompenzace za mnohdy podlomené zdraví, často i psychického rázu, když pobírají až do doby nároku na starobní důchod výsluhový příspěvek. Většina vojáků je však na základních funkcích a nedosáhnou tedy při odchodu do civilu na výši příspěvku, který by jim zabezpečil slušné živobytí do odchodu do starobního důchodu. V současné době, kdy na trhu práce u nás připadá na jedno pracovní místo více než desítka žadatelů, je najít zaměstnání pro válečného veterána (který je navíc zvyklý na standardní příjem) velmi obtížné.

Také proto v rámci péče o válečné veterány a bývalé vojáky existují projekty financované z Evropské unie, které mají za cíl pomoci novodobým válečným veteránům s návratem do civilního života a jejich uplatněním na trhu práce. Ke klíčovým aktivitám obdobných projektů patří psychologické poradenství, pomoc s hledáním zaměstnání, příprava na přijímací pohovory, rekvalifikační kurzy a v neposlední řadě spolupráce se zaměstnavateli při hledání místa pro bývalé vojáky.

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, více než třetina vojáků tuto pomoc potřebuje.

3) Změnila se Vaše role v týmu po návratu z mise (zde není myšleno přeřazení na jiný druh práce)

Co se týká role v týmu po návratu z mise, tak pro 82 % respondentů se nic nezměnilo, pouze 5 % vojáků odpovědělo, že po návratu z mise jsou vnímáni jako hrdinové a jejich roli v týmu účast na misi posilnila. Role vojáků po návratu z mise je zachycena v grafu níže.

Graf 5 Role vojáka v týmu po návratu z mise, zpracováno autorem

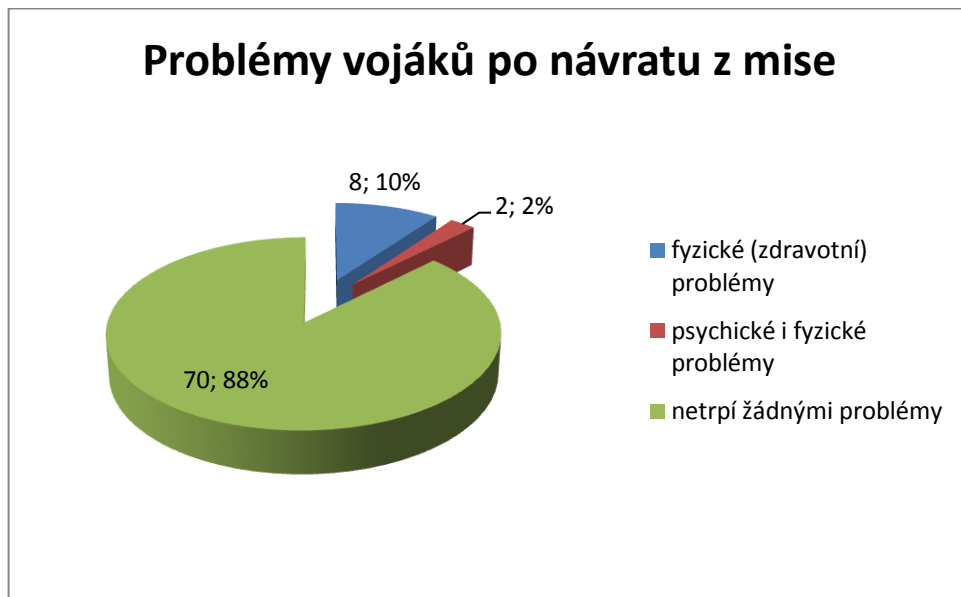
Psychický stav vojáků – návrat do společnosti

1) Trpíte nebo jste trpěl po návratu z mise nějakými problémy?

Zatímco v případě úrazů a zdravotních problémů se lze dobrat k poměrně přesným počtům, hodnocení možných dopadů zahraniční mise na lidskou psychiku naráží na obecné před-

sudky vůči psychologům, stejně jako na obavy z možných dopadů na kariéru. Možná i z těchto důvodů vojenští lékaři či vojenští psychologové nevykazují větší počet veteránů, kteří se potýkají se zdravotními, psychickými (včetně závislosti na návykové látce) či sociálními dopady (např. rozpady rodin).

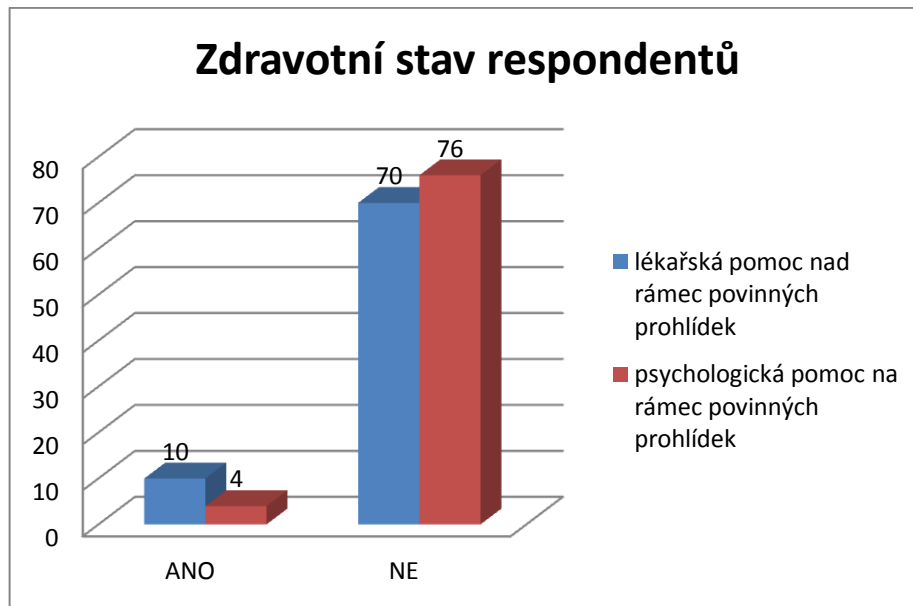
Z dotazníkového šetření vyplynulo, že fyzickými problémy trpí 8 vojáků (10 %), psychické problémy označili jen 2 vojáci. 88 % respondentů netrpí žádnými problémy – viz graf níže.

Graf 6 Problémy vojáků po návratu z mise, zpracováno autorem

- 2) Musel jste vyhledat lékařskou pomoc nad rámec povinných lékařských prohlídek?
- 3) Vyhledal jste někdy odbornou psychologickou pomoc nad rámec poskytovaných služeb Armádou ČR?

Odpovědi respondentů jsou zaznamenány v grafu níže.

Graf 7 Zdravotní stav respondentů, zpracováno autorem

Na otázku týkající se lékařské pomoci nad rámec povinných prohlídek drtivá většina z vojáků odpovídá, že nevyhledala tuto pomoc (ani o tom neuvažoval nikdo z dotazovaných), stejně tak 95 % z dotázaných nepotřebovalo psychologickou pomoc. Zde si autor dovoluje úvahu, že vojáci se možná drží hesla, že chlap si musí poradit sám. Nezanedbatelné jsou obavy některých profesionálů z toho, že by je jejich přiznání diskvalifikovala a oni by byli z mise vyřazeni. O zmíněném paradoxu hovoří i psychologové: „Jít za psychologem je pro mnohé profesionály totéž jako jít za psychiatrem a vojáci mohou mít obavy, že budou za blázný“.

Autor však připouští možnost, že tým dotazovaných je ve výborné psychické i fyzické kondici.

4) Stal jste se po návratu z mise závislý na nějaké návykové látce?

Požítí alkoholu či jiných návykových látek může být u vojáků Armády České republiky i důvodem pro odnětí hodnosti a okamžité propuštění ze služebního poměru.

Téměř všichni vojáci uvedli, že nejsou závislí na žádné návykové látce, pouze dva dotázaní uvedli závislost na jiné návykové látce, než jsou antidepresiva či alkohol (zde lze uvažovat i o tom, že respondenti měli na mysli závislost na cigaretách či kávě).

3.3 Vyhodnocení výsledků šetření

Na začátku práce byly vysloveny tři hypotézy:

H1 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do společnosti.

H2 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do pracovního kolektivu.

H3 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do rodiny.

Na základě výsledku výzkumu lze konstatovat, že se v zásadě naplnily všechny hypotézy tohoto výzkumu.

U první hypotézy bylo zjištěno, že z 88 % se vojáci po návratu z mise bez problémů začleňují zpět do běžného života a dle odpovědí jsou respondenti ve výborné fyzické i psychické kondici.

U druhé hypotézy lze za prokázanou považovat část věty, což potvrzuje skutečnost, že role respondentů se po návratu z mise z 82 % v týmu nezměnila, 5 % z dotazovaných uvedlo, že má silnější pozici v týmu, než před odjezdem na misi (jsou považováni svými kolegy za hrdiny). Pokud by však odešli do civilu a měli si hledat uplatnění na trhu práce, tak 40 % z dotazovaných uvedlo, že by uplatnění nenašli a potřebovali by absolvovat nějakou rekvalifikaci, která by jim pomohla se umístit na volném trhu práce.

U třetí hypotézy, týkající se osobního života vojáků, vyplynulo zásadní zjištění: pokud je vztah kvalitní, tak mise ho v drtivé většině nepoškodila a trvá i po skončení jejich účasti na misích. Dalším zjištěním z osobního života vojáků je, že malé děti do 4 let věku snáší odloučení od otců dobře, naopak děti ve věku do 12 let odloučení snášejí špatně. Překonat odloučení se daří díky moderním komunikačním prostředkům – zejména díky internetu. O silnějším či mírnějším odcizení po návratu z mise hovořilo pouze 10 z 80 dotazovaných vojáků.

Výzkum neodhalil vyšší počet válečných veteránů, kteří by trpěli následky způsobenými účastí v misi. Popření těchto hypotéz však neznámá, že by nebyli žádní veteráni, kteří těmito následky trpí.

Nepřímo to dokazuje i statisticky relevantní zájem vojáků (17,5 %) o odbornou psychologickou nebo lékařskou pomoc, přestože drtivá většina z nich žádné následky nepřiznává.

ZÁVĚR

Bakalářská práce je zaměřena na uplatnění novodobých válečných veteránů po jejich návratu ze zahraničních misí.

Bakalářská práce měla v úvodu vysloveny tři hypotézy:

H1 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do společnosti.

H2 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do pracovního kolektivu.

H3 - Voják účastnící se zahraniční mise se bez problému začleňuje zpět do rodiny.

Jako základ pro jejich potvrzení či vyvrácení byl autorem práce sestaven dotazník, který mapoval tři oblasti novodobých válečných veteránů – jejich začlenění do každodenního života, do pracovního života a zpět do rodiny po jejich návratu ze zahraniční mise. Respondenty byli kolegové (kamarádi) autora práce. Na základě jejich anonymních odpovědí byly hypotézy, až na jednu hypotézu, která byla potvrzena částečně, potvrzeny, čímž byl splněn také cíl bakalářské práce.

Česká veřejnost by měla být na vojáky, kteří se účastní zahraniční misí, hrdá, a to i proto, že naše země má bojeschopné vojáky, kteří nemají problémy s pravidelnými prověrkami tělesné zdatnosti. V Armádě České republiky jsou profesionálové, kteří procházejí tvrdým výcvikem a kteří se v misích aktivně zúčastňují i bojových akcí proti expandujícímu islámskému terorismu. Tito novodobí hrdinové jsou za plnění úkolů velmi kladně hodnoceni nejen proto, že významnou měrou přispívají k udržování pozitivního týmového ducha v misích. Riskují v misích svůj život, protože jim není jedno, co se děje v zemích, jako Afghánistán, kde vládne islámský Taliban se svými zfanatizovanými teroristy.

K 30. červenci 2014 zahynulo při nasazení v zahraničních misích 25 vojáků, občanů České republiky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Ministerstvo obrany České republiky. *Nová kariéra: profesionální voják*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, 2003. ISBN 80-7278-170-7.
- [2] Ministerstvo obrany České republiky. *Novodobý válečný veterán* [on line] 2011. [cit. 2014-10-06]. Dostupný z: <http://www.veterani.army.cz/htm/2_0.html>
- [3] AUTORSKÝ TÝM POD VEDENÍM DR. MAJERA, P. *Armáda České republiky a zahraniční mise*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, 2003. ISBN 80-7278-183-9.
- [4] SMETANA, Jan, SMETENA, Radovan, VACKOVÁ, Marie. *Protiepidemické zabezpečení vojáků armády České republiky před výjezdem a po návratu ze zahraniční mise*. *Vojenské zdravotnické listy*. 2004. roč. 73, č. 2. Hradec Králové: Univerzita obrany. ISSN 0372-7025.
- [5] Ministerstvo obrany České republiky. *Pouštní štít a pouštní bouře – osvobozovací operace, 1990 – 1991, Kuvajt, 200 příslušníků* [on line] 2014. [cit. 2014-10-06]. Dostupný z: <<http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=3691>>
- [6] Ministerstvo obrany České republiky. *MNF (I) - Multi-National Force - Iraq - česká účast do prosince 2008* [on line] 2014. [cit. 2014-10-06]. Dostupný z: <<http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=12577>>
- [7] JENERÁLOVÁ, Ivana *Zahraniční mise Armády ČR - současnost* [on line] 2012. [cit. 2012-10-05]. Dostupný z: <<http://www.czech.cz/cz/Objevte-CR/Fakta-o-CR/Obecna-fakta-o-CR/Zahranicni-mise-Armady-CR-%E2%80%93-soucasnost>>
- [8] DECKEROVÁ, Jana. *Co se šrámy na duši* [on line] 2010. [cit. 2010-03-10]. Dostupný z: <<http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/co-se-sramy-na-dusi-37142/>>
- [9] DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. 1. vyd. Praha: TRITON, 2009. ISBN 978-80-7387-156-7.

- [20] BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. 1. vyd., Praha: Grada Publishing, a.s, 2005. ISBN 80-247-0708-X.
- [31] HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*, 1. vyd., Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- [42] PUNCH, Keith, F. *Úspěšný návrh výzkumu*, 1. vyd., Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-468-7.
- [53] HUBÍK, Stanislav. Brno: *Research Methods (learning package)*, BIBS, 2011/2012.
- [64] STRAUSS, Anselm, CORBINOVÁ, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X (Albert).
- [15] *Dotazník-online* [on line] 2007. [cit. 2014-11-06]. Dostupný z: <<http://www.dotaznik-online.cz/>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR Armáda České republiky.

ISAF International Security Assistance Force.

NATO North Atlantic Treaty Organisation – Severoatlantická aliance.

OSN Organizace spojených národů.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Možný prostor nasazení českých vojáků	14
--	-----------

SEZNAM TABULEK

Tabulka 2 Přednosti a nevýhody kvantitativního výzkumu	23
Tabulka 3 Výhody a nevýhody dotazníků	25
Tabulka 4 Harmonogram výzkumu	26
Tabulka 5 Struktura vzorku respondentů.....	30
Tabulka 6 Partnerské problémy respondentů	33
Tabulka 7 Rodinná situace vojáků po návratu z mise	34

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Historie zahraničních misí Armády ČR.....	48
Příloha 2 Dotazník	51

PŘÍLOHA Č 1

Příloha 1 Historie zahraničních misí Armády ČR

	Název	Počet vojáků	Kdo	Kdy
1.	Pouštní bouře Osvobozovací operace	200	ČSLA	1990 - 1991 Kuvajt
2.	UNGCI Humanitární operace	320	AČR	1991 - 2003 Irák
3.	UNPROFOR Mírová mise	2250	ČSLA AČR	1992 - 1995 Země bývalé Jugoslávie
4.	UNCRO Mírová mise	750	AČR	3/1995 - 1/1996 Chorvatsko - Krajina
5.	UNTAES Mise - polní nemocnice	100	AČR	1/1996 - 1/1998 Chorvatsko - Vých. Slavonie
6.	IFOR, SFOR, SFOR II Mírová operace	6300	AČR	1996 - 12/2001 Bosna a Hercegovina, Chorvatsko
7.	AFOR 6. polní nemocnice	100	AČR	1999 Albánie + Turecko (zemětřesení)
8.	KFOR Mírová operace	3070	AČR	1999 - 2/2002 Kosovo
9.	ESSENTIAL HARVEST (TFH) Mírová operace	120	AČR	8 - 10/2001 Makedonie
10.	KFOR Česko-slovenský prapor	2400	AČR	2/2002 - 7/2005 Kosovo
11.	KFOR brigáda a úkolové uskupení Střed	3070	AČR	2005 - 2011 Šajkovac, Kosovo
12.	SFOR Velitelství + civilní spolupráce	42	AČR	2002 - 12/2004 Bosna a Hercegovina
13.	TRVALÁ SVOBODA Protiteroristická operace	612	AČR	3/2002 - 6/2003 Kuvajt
14.	ISAF Mírová operace - (6. a 11. polní nemocnice)	269	AČR	4/2002 - 1/2003 Afghánistán
15.	ISAF Polní chirurgický tým	11	AČR	1/2003 - 4/2003 Afghánistán
16.	IZ SFOR Kontingent 7. polní nemocnice	526	AČR	4/2003 - 12/2003 Irák, Basra
17.	IZ SFOR (MNF – I) Kontingent Vojenské policie	1273	AČR	12/2003 - 12/2006 Irák, Shaibah
18.	CONCORDIA operace EU	2	AČR	4/2003 - 12/2003 Makedonie
19.	ISAF EOD + meteo	350	AČR	od 3/2004 - 3/2007

	Letiště Kábul			Afghánistán
20.	TRVALÁ SVOBODA - 2004 601. skss	120	AČR	3 - 8/2004 Afghánistán
21.	WITER RACE humanitární operace NATO v Pákistánu	29	AČR	Pákistán
22.	TRVALÁ SVOBODA – 2006 operace NATO v Afghánistánu	120	AČR	Afghánistán
23.	ALTHEA Operace Evropské unie Bosna a Hercegovina	400	AČR	Bosna a Hercegovina 2.12.2004-26.6.2008
24.	MNF I Operace koalice mnohonárod- ních sil - Irák	423	AČR	-12/2008 Irák
25.	KAIA – ISAF Polní nemocnice na kábulském mezinárodním letišti KAIA	658	AČR	4/2007-12/2008 Afghánistán
26.	Výcviková mise NATO v Iráku - NTM- I	4	AČR	ukončena 28. 2. 2009
26.	Mise ISAF Uruzgán Ochrana a obrana obvodu nizo- zemské základny Camp Hadri- an	200	AČR	ukončena 20. 3. 2009
27.	Operace Evropské unie „EUFOR“ Čad	2	AČR	ukončena 15. 3. 2009
28.	BALTIC AIR POLICING 2009 Litva	2 x 75	AČR	ukončena 1. 9. 2009
29.	TRVALÁ SVOBODA 2008- 2009 Afghánistán	3 x 100	AČR	2008 - 2009
30.	Vrtulníková jednotka HELI UNIT ISAF Afghánistán	7 x 100	AČR	2009 - 2011
31.	Úkolová uskupení 601 skss v misi ISAF Afghánistán, Nangarhár	2 x 100	601. skss	6/2011 - 6/2012
32.	BALTIC AIR POLICING 2012 Litva	2 x 64	AČR	ukončena 4. 1. 2013
33.	Výcvikové jednotky Vojenské policie Afghánistán, Wardak, ISAF	4 x 12	AČR	ukončena 31. 3. 2013
34.	Operational Mentoring and Liaison Team – OMLT – Ope- rační výcvikový a styčný tým Afghánistán, Wardak, ISAF	5 x 54	AČR	ukončena 30. 4. 2013
35.	ISAF PRT Provinční rekonstrukční tým jedenáct jednotek	více než 2 500, až třetina něko- likrát	AČR a civilní experti	hlavní část ukončena 31. 1. 2013 odsun a předání ma-

	Afghánistán, Lógar, ISAF			teriálu ukončeno v červenci 2013
36.	1. MAT Wardak ISAF Military Advisory Team Afghánistán, Wardak, ISAF	59	AČR	4/2013 - 10/2013 mise ukončena v září a přesun do ČR v říjnu 2013
37.	1. MAT Lógar ISAF Military Advisory Team Afghánistán, Lógar, ISAF	64	AČR	3/2013 - 9/2013 mise ukončena v září a přesun do ČR v říjnu 2013

PŘÍLOHA Č 2

Příloha 2 Dotazník

Vážení kolegové, předkládám Vám dotazník, který využiji v rámci své bakalářské práce na téma *Novodobí váleční veteráni a jejich začlenění do společnosti*. Cílem dotazníku jsou zjištění týkající se Vašeho psychického stavu, Vašeho osobního a pracovního života po návratu z vojenské mise. Dotazníkem chci zmapovat skutečné názory novodobých válečných veteránů.

Prosím Vás o pravdivé odpovědi, vyplnění dotazníku do 31. 10. 2014 a jeho odeslání elektronickou poštou na mou adresu. Zaručuji Vám absolutní anonymitu při vyhodnocování dotazníkové šetření. Odpovědi prosím zakroužkujte.

Děkuji za spolupráci.

Marek Křivánek

Vojenský útvar:

Věk:

Stav: a) bez partnerky

b) ženatý nebo v trvalém vztahu

Služba u Armády ČR

a) méně než 5 let

b) 5 – 15 let

c) 16 a více let

Počet dětí:

Věk dětí:

1) Kolika misí jste se zúčastnil?

a) 1

b) 2

c) 3 a více

Uveďte součet doby trvání mise v měsících:

2) Působení v poslední misi:

a) na štábu

b) logistická jednotka

c) bojová jednotka

3) Vaše poslední mise byla:

a) mírová

b) válečná

c) pozorovatelská

4) Jak dlouhá doba uplynula od Vašeho návratu z poslední mise?

- a) do 6 měsíců
- b) do 1 roku
- c) do 2 let
- d) do 3 a více let

5) Jak reagovala vaše partnerka na zprávu, že máte odjet do mise?

- a) měl/a obavy, ale nebyl/a v zásadě proti
- b) byl/a rozhodně pro
- c) byl/a rozhodně proti – kdyby to bylo možné, tak mě nepustí
- d) bylo jí/mu to jedno

6) Měl jsem během mise problémy s partnerkou doma?

- a) ano
- b) ne

6) Rozpadl se po Vašem návratu z poslední mise vám manželský/partnerský vztah (rozvod/rozchod)?

- a) ano
- b) ne
- c) ano, ale zase jsme se k sobě vrátili

7) Jak snášely odloučení Vaše děti?

- a) s odloučením se snadno vyrovnávaly
- b) odloučení nesly špatně
- c) já jsem špatně nesl/a odloučení

8) Jaká byla rodinná atmosféra v prvních týdnech po návratu z mise?

	Určitě to tak bylo	Spíše to tak bylo	Spíše to tak nebylo	Určitě to tak nebylo
odloučení nám prospělo				
v našem vztahu to po určitou dobu skřípalo				
lépe jsme se shodli na výchově dětí				
partner/ka už mi nerozuměl/a jako dříve				
velmi jsme se odcizili				
naš intimní život se zlepšil				

- 9) Uvažoval jste někdy o odchodu z Armády ČR po návratu z mise?**
- a) ano
 - b) ne
- 10) Pokud byste ukončil svůj poměr v Armádě ČR, měl byste na trhu práce v ČR uplatnění?**
- a) ano, ve své původní profesi bych našel zaměstnání
 - b) ne, potřeboval bych rekvalifikaci
 - c) odjel bych za prací do ciziny – zde bych uplatnil své dovednosti, dočkal se společenského uznání a odpovídajícího platu
- 11) Změnila se Vaše role v týmu po návratu z mise (zde není myšleno přeřazení na jiný druh práce)**
- a) nic se nezměnilo
 - b) měl jsem silnější pozici v týmu před odjezdem na mise
 - c) nyní mám silnější pozici v týmu (jsem za hrdinu)
- 12) Trpíte nebo jste trpěl po návratu z mise nějakými problémy?**
- a) ano, psychickými
 - b) ano, fyzickými (zdravotními)
 - c) ano, psychickými i fyzickými
 - d) ne
- 13) Musel jste vyhledat lékařskou pomoc nad rámec povinných lékařských prohlídek?**
- a) ano
 - b) ne
 - c) uvažuji o tom
- 14) Vyhledal jste někdy odbornou psychologickou pomoc nad rámec poskytovaných služeb Armádou ČR?**
- a) ano
 - b) ne
- 15) Stal jste se po návratu z mise závislý na nějaké návykové látce?**
- a) ano, užívám antidepresiva
 - b) ano, na alkoholu
 - c) ne
 - d) jsem závislý na jiné návykové látce